

Azərbaycanda vərəmlə mübarizə siyasəti

37 ölkədə "Vərəm xəstəliyinə qarşı addım 2020" vərəm siyasəti
Profilaktika, müayinə, müalicə siyasəti və təcrübələri haqqında sorğu

Vərəm diaqnozunun qoyulması

2/3

Vərəmin müalicəsi
və Müalicə modelləri

2/4

Vərəmin profilaktikası

3/4

Vərəm dərmanlarının
satin alınması

1/3

Azərbaycanın ölkə qiymətləndirmə kartı

→ Ölkə qiymətləndirmə kartı "Vərəm xəstəliyinə qarşı addım 2020" hesabat sorğusuna əsasən tövsiyyə olunan 14 əsas beynəlxalq siyasətin milli səviyyədə hansı dərəcədə tətbiq olunduğunu əks etdirir.

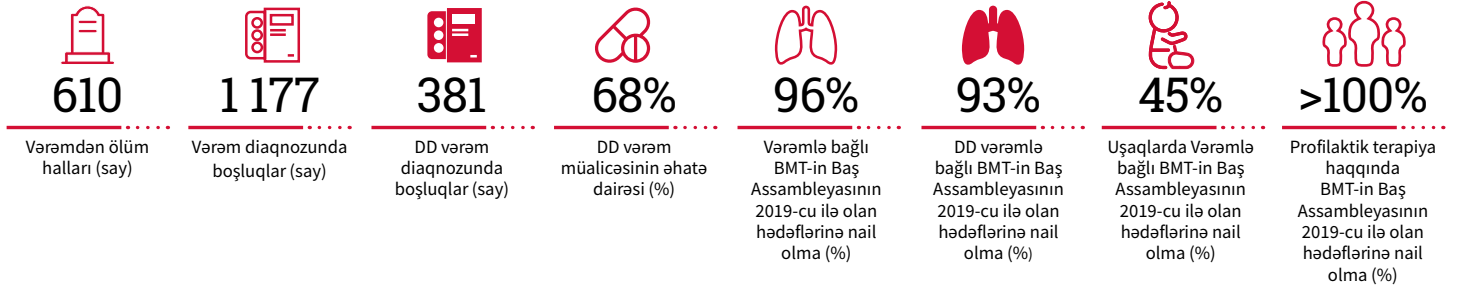
"Məlumat yoxdur" və "Tətbiq olunmur" göstəriciləri ümumi alınan balın məxrəcindən çıxılmışdır.

Beynəlxalq səviyyədə
tövsiyə olunan əsas siyasətlərin qavranılması

67%

2019-cu il üçün Əsas rəqəmlər*

Əsas vərəm siyasəti göstəricilər paneli

Milli siyasətlər göstərir...

Vərəm diaqnozunun qoyulması	
... sürətli molekulyar diaqnostika (RMD) vərəm üçün ilk test kimi	■
... İİV-lə yaşayan insanlar üçün sidik TB LAM testi rutin diaqnostika üsulu və müayinəsi kimi həm stasionar, həm də ambulator sistemlərdə müntəzəm olaraq istifadə olunur**	■
... bütün müalicəyə yeni başlayan şəxslər üçün RIF və İNH davamlılıq testi; RR vərəmli şəxslər üçün ən azı FLQ davamlılıq testi; və ölkədə mövcud olan RIF, İNH, FLQs, Bdq, Dlm, Lzd, and Cfz dərmanlarına qarşı həssaslıq testi metodları, əgər bu dərmanlar müalicə rejimində istifadə olunursa ¹	■
Vərəmin müalicəsi və Müalicə modelləri	
... Mərkəzləşdirilməmiş DD vərəm müalicəsi ilkin səhiyyə xidməti müəssisəsində və evdə ^{2**}	■
... ağırlaşma halı olmayan DD vərəmli uşaqlar üçün inyeksiyasız rejimlərin müntəzəm istifadəsi	■
... müntəzəm istifadə və ya əməliyyat tədqiqatı üçün DD vərəm olan uyğun böyükklər üçün dəyişdirilmiş daha qısa bir oral rejimin istifadəsi ³	■
... Bdq və Delamanid birləşməsinin istifadəsinə ⁵ 6 aydan sonra heç bir məhdudiyətin edilməməsi ^{4**}	■
Vərəmin Profilaktikası	
... Daha qısa vərəm profilaktik müalicə (TPT) rejimi (3HP, 3RH, 4R və ya 1HP) ⁶	■
... bakterioloji təsdiqlənmiş DH vərəm və DD vərəmli şəxslərin evdəki kontaktları vərəm şübhə və əlamətlərinə görə araşdırılır**	■
... İİV-lə yaşayan insanlar TPT üçün uyğundur	■
... bakterioloji təsdiqlənmiş DH vərəmli şəxslərin ev kontaktları, yaşından asılı olmayaraq TPT üçün uyğundur**	■
Vərəm dərmanlarının satın alınması	
Ölkə ÜST-nin Birgə Qeydiyyat Proseduruna qoşulub (CRP) ⁷	■
Daxili maliyyələşdirmə ilə satın alınan vərəm dərmanlarının idxalı üçün tələb olunan Sərt Tənzimləyici orqanın (SRA) ⁸ təsdiqi və/və ya ÜST-ün Prevalifikasiya (PQ) ⁹	■
Yerli istehsal edilən vərəm dərmanlarının satın alınması üçün tələb olunan SRA və /və ya ÜST PQ keyfiyyətinə zəmanətli məhsul statusu	T/O ***

QEYD Bu siyasət milli səviyyədə tətbiq olunurmu? ■ Bəli ■ Qismən ■ Xeyr ■ Məlumat yoxdur **T/O** Tətbiq olunmur

(*) Mənbə: ÜST və Vərəmə Son qoyaq Tərəfdaşlığı (2020 Okt.-da əlçatandır). (**) Bu məlumatlar iki və ya daha çox fərdi göstəricidən ibarətdir. Nəzərə alınan fərdi göstəricilərdən biri və ya bir neçəsi üçün "məlumat yoxdur" olduqda "məlumat yoxdur" istifadə olunur. (***) Vərəm dərmanları yerli səviyyədə istehsal edilmir və ya yerli istehsal edilən vərəm dərmanları satın alınır.

(¹) Qisaltmalar: rifampisin (RIF), izoniazid (INH), ftorxinolon (FLQ), rifampisinə davamlı vərəm (RR-vərəm), bedaquilin (Bdq), delamanid (Dlm), linezolid (Lzd), klofazamin (Cfz). (²) DD vərəm müalicəsi başlanğıc və təqib bir İSX müəssisəsində edilə bilər və dərmanlar evdə qəbul edilə bilər. (³) Standartlaşdırılmış daha qısa rejimdə dəyişikliklər (ÜST tərəfindən icazə verilən iki dərman əvəzetməsindən başqa) inyeksiya olunan maddənin bedaquilin və ya digər modifikasiyalarla əvəz edilməsini əhatə edir. (⁴) Bu, xüsusi təsdiqlə 6 aydan sonra uzadılması istisna edir (məs. Konsilium və ya ekspert qrupları); o da 6 aydan sonra istisna edir, lakin müəyyən bir müddətə (məsələn, 36 həftə) uzadılmasına icazə verən ölkələr. (⁵) Bdq və Dlm-in qarışıq istifadəsi müəyyən xəstələr qrupu ilə məhdudlaşdırıla bilər. (⁶) 3HP: 3 aylıq rifapentin üstəgəl izoniazid həftəlik verilir; 3HR: 3 aylıq rifampisin üstəgəl izoniazid gündəlik verilir; 4R: 4 aylıq rifampisin gündəlik verilir; 1HP: gündəlik 1 ay rifapentin və izoniazid verilir. (⁷) CRP qeydiyyatı dərman dosyalarının vaxtında milli dərman tənzimləyici orqanlara bölüşdürülməsi ilə sürətləndirir (<https://extranet.who.int/prequal/content/collaborative-procedure-accelerated-registration>). Məlumat analitik şəkildə toplanılıb (<https://extranet.who.int/prequal/content/collaborative-procedure-accelerated-registration>). (⁸) SRA haqqında daha çox məlumat üçün: https://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/quality_assurance/TRS1010annex11.pdf?ua=1 (ÜST-nin SRA tərfi, səhifə 356). (⁹) ÜST PQ, dərmanların və aktiv farmaseptik maddələrin təhlükəsizliyinin təmin edilməsini, uyğun və ciddi keyfiyyət standartlarına cavab verməsini qiymətləndirir <https://extranet.who.int/prequal/content/what-we-do>.